

Forskrift om opplysninger som skal registreres i en verdipapirsentral

1. Innledning

Høringen gjelder forslag til forskrift om hvilke opplysninger som skal registreres i en verdipapirsentral. Forskriften skal fastsettes med hjemmel i § 5-3 i lov av 15. mars 2019 nr. 6 om verdipapirsentraler og verdipapiroppgjør mv. (verdipapirsentralloven). Finanstilsynet har bedt Euronext VPS utarbeide forslag til nye forskriftsbestemmelser, og vi har på denne bakgrunn utarbeidet dette høringsnotatet.

Verdipapirsentralloven gjennomfører Europaparlaments- og rådsforordning (EU) nr. 909/2014 av 23. juli 2014 om forbedring av verdipapiroppgjør i Den europeiske union og om verdipapirsentraler samt om endring av direktiv 98/26/EF og 2014/65/EU og forordning (EU) nr. 236/2012 (CSDR) i norsk rett. Av lovens § 1-1 følger at CSDR gjelder som norsk lov med de tilpasninger som følger av vedlegg IX til avtalen, protokoll 1 til avtalen og avtalen for øvrig.

CSDR art. 29 regulerer registrering i en verdipapirsentral. Bestemmelsen fastsetter at en verdipapirsentral skal i minst ti år bevare alle «records»¹ om sine tjenester og sin virksomhet slik at vedkommende myndighet kan kontrollere at kravene i CSDR oppfylles. Nærmere regler både om hvilke opplysninger som skal registreres og hvilke formater som skal benyttes er fastsatt i kommisjonsforordning (EU) 2017/392² og kommisjonsforordning (EU) 2017/394³.⁴ Kommisjonsforordningene er gjort til norsk rett gjennom forskrift 18. desember 2019 nr. 1900 om verdipapirsentraler og verdipapiroppgjør.

I tillegg følger det av verdipapirsentralloven § 5-3 at en verdipapirsentral skal inneholde opplysninger om de finansielle instrumentene og om innehaverne av rettigheter til disse. Det fremgår av annet ledd at departementet kan i forskrift fastsette nærmere krav til hvilke opplysninger som skal fremgå av registeret og hvordan opplysningene skal sammenstilles. Bestemmelsen er videreført fra verdipapirregisterloven⁵ § 6-8.

Verdipapirsentralloven trådte i kraft 1. januar 2020 og verdipapirregisterloven er opphevet fra samme dato. Det er gitt en forskrift med overgangsregler som medfører at verdipapirregistre skal fortsette sin virksomhet i tråd med verdipapirregisterloven frem til vedtak om tillatelse etter verdipapirsentralloven er truffet. Overgangsreglene gjelder også

¹ I den norske oversettelsen står det «registeropplysninger».

² EØS-avtalen vedlegg IX forordning (EU) 2017/392 (om utfylling av verdipapirsentralforordningen (EU) nr. 909/2014 med hensyn til tekniske reguleringsstandarder for krav til tillatelse til, tilsyn med og drift av verdipapirsentraler).

³ EØS-avtalen vedlegg IX forordning (EU) 2017/394 (om fastsettelse av tekniske gjennomføringsstandarder for standard skjemaer, -maler og -framgangsmåter for tildeling av tillatelse til, gjennomgåelse og vurdering av verdipapirsentraler, for samarbeidet mellom myndigheter i hjemstaten og vertsstaten, for samrådet med myndigheter som medvirker ved tildeling av tillatelser til å yte tilknyttede banktjenester, for tilgang knyttet til verdipapirsentraler og for formatet på de registrene som verdipapirsentralene skal føre i samsvar med verdipapirsentralforordningen (EU) nr. 909/2014).

⁴ Kommisjonsforordning (EU) 2017/392 art. 54 og 55, og kommisjonsforordning (EU) 2017/394 vedlegg IV.

⁵ Lov av 5. juli 2002 nr. 64 om registrering av finansielle instrumenter (verdipapirregisterloven).

for registerførere, oppgjørsdeltakere og innehavere av forvalterkontoer. Overgangsreglene medfører blant annet at forskrift av 21. mai 2003 nr. 620 om hvilke opplysninger som skal fremgå av verdipapirregister (registreringsforskriften) er midlertidig videreført. Finansdepartementet uttalte under pkt. 10.5.3 i Prop. 7 L (2018-19) Lov om verdipapirsentraler og verdipapiroppgjør mv. (verdipapirsentralloven) at denne forskriften bør gjennomgå i lys av kommisjonsforordningen.

2. Overordnet om gjeldende rett

Gjeldende forskrift om hvilke opplysninger som skal fremgå av et verdipapirregister er fastsatt av Finansdepartementet med hjemmel i verdipapirregisterloven § 6-8. Forskriften er ikke uttømmende og fastsetter minimumskrav til hvilke opplysninger som skal registreres. Bakgrunnen for dette er at hvilke opplysninger et verdipapirregister vil ha behov for å registrere om utstedere, de finansielle instrumentene og om innehavere av rettigheter til disse, beror på hvordan registeret innretter registreringsvirksomheten og hvilke tjenester det tilbyr. Dersom forskriften skulle vært uttømmende for alle opplysninger som kan registreres om alle typer finansielle instrumenter ville regelverket blitt omfangsrikt og lite oversiktlig. Forskriften er inndelt i seks kapitler som er kort omtalt i punktet her og nærmere omtalt i punkt 4 nedenfor.

Kapittel 1 angir virkeområdet for forskriften. Det er her regulert at forskriften gjelder for verdipapirregistre som nevnt i verdipapirregisterloven. Verdipapirregisteret kan etter godkjenning fra Finanstilsynet fastsette ytterligere krav til opplysninger som skal registreres i sitt regelverk. Opplysningene skal være søkbare og sammenstilles på en måte som ivaretar hensynet til effektivt tilsyn og statistikkproduksjon.

Kapittel 2 angir hvilke opplysninger som skal registreres om utstedere og finansielle instrumenter. Hvilke opplysninger som generelt skal registreres om utstedere og finansielle instrumenter er regulert i § 2. Deretter er det gitt tilleggsregler for aksjer, grunnfondsbevis, andre verdipapirer som kan likestilles med aksjer eller grunnfondsbevis i § 3. Tilleggsregler om hvilke opplysninger som skal registreres om obligasjoner og andre gjeldsinstrumenter følger av § 4. For derivater er det gitt tilleggsregler om hvilke opplysninger som skal registreres i § 5. For verdipapirfondsandeler er det gitt tilleggsregler om hvilke opplysninger som skal registreres i § 6. Videre er det gitt tilleggsregler om hvilke opplysninger som skal registreres om finansielle instrumenter som er delregistrert i § 7.

Kapittel 3 inneholder én bestemmelse, § 8. Bestemmelsen fastsetter at et verdipapirregister i sine regler kan bestemme at innsyn for enhver i opplysninger som er registrert om et finansielt instrument, jf. verdipapirregisterlovens § 8-2 nr. 4, ikke skal gjelde for enkelte opplysninger som er registrert utelukkende på bakgrunn av krav fastsatt av verdipapirregisteret.

Kapittel 4 angir hvilke opplysninger som skal registreres om innehavere av rettigheter til finansielle instrumenter. Hvilke opplysninger som skal registreres om innehaver av de finansielle instrumentene er regulert i § 9. Hvilke opplysninger som skal registreres om innehavere av begrensede rettigheter mv. er regulert i § 10. Hvilke opplysninger som skal registreres om fullmaktsforhold er regulert i § 11.

Kapittel 5 inneholder én bestemmelse, § 12, som angir hvilke opplysninger som skal registreres om transaksjoner.

Kapittel 6 inneholder én bestemmelse, § 13, som regulerer forskriftens ikrafttredelse.

3. Overordnet om CSDR og kommisjonsforordningene

CSDR art. 29 har i den engelske versjonen overskriften «Recordkeeping». Overskriften i den norske oversettelsen er «Registrering». Av bestemmelsen følger at en verdipapirsentral i minst ti år skal bevare alle registeropplysninger⁶ om sine tjenester og sin virksomhet slik at vedkommende myndighet kan kontrollere at kravene i denne forordning oppfylles. En verdipapirsentral skal på anmodning gjøre registeropplysningene tilgjengelige for tilsynsmyndigheter og andre offentlige myndigheter etter unionsretten eller nasjonal lovgivning. ESMA skal fastsette tekniske reguleringsstandarder for å fastsette nærmere bestemmelser om registeropplysningene som skal oppbevares og hvilke formater de skal oppbevares i med sikte på kontrollen av at verdipapirsentraler overholder bestemmelsene i CSDR.

I kommisjonsforordning (EU) 2017/392 er opplysninger som skal registreres om transaksjons/oppgjørordrer regulert i artikkel 54. Opplysninger som skal registreres om utstedere, deltakere/kontohavere og beholdninger av finansielle instrumenter er regulert i artikkel 55.

Det følger av artikkel 54 nr. 1 at verdipapirsentralen skal føre registre over alle transaksjoner, oppgjørsordrer og ordrer om oppgjørsrestriksjoner som den behandler, og den skal sikre at registrene inneholder alle opplysninger som er nødvendige for å identifisere dem nøyaktig.

Det følger av artikkel 54 nr. 2 at i forbindelse med hver oppgjørsordre og ordre om oppgjørsrestriksjoner som den mottar, skal en verdipapirsentral utarbeide og ajourføre et register med angitte opplysninger, avhengig av om oppgjørsordren eller oppgjørsrestriksjonene omfatter bare verdipapirer eller bare kontanter, eller både verdipapirer og kontanter.

Det følger av artikkel 55 nr. 1 at en verdipapirsentral skal føre registre over posisjonene som tilsvarer alle verdipapirkontoene som den vedlikeholder⁷. Den skal føre atskilte registre for hver konto i samsvar med CSDR artikkel 38. Bestemmelsen omfatter ikke bare hvilke opplysninger som skal registreres om kontohavere og deres beholdninger. Den omfatter også hvilke opplysninger som skal registreres om det utstedte instrumentet og utstederne av dette (ofte kalt utstederkontoen). Artikkel 55 skiller mellom verdipapirutstedelse der verdipapirsentralen yter hovedtjenestene oppført i nr. 1 eller 2 i avsnitt A i vedlegget til CSDR (primærinnføring) og verdipapirutstedelse registrert på verdipapirkontoer som ikke forvaltes sentralt av verdipapirsentralen (sekundærinnføring). Hovedtjenestene som nevnt i

⁶ I den engelske versjonen er begrepet «records» benyttet og det fremgår av de utfyllende reglene at dette omfatter mer enn «registreringsopplysninger». Blant annet omfattes styrereferater og organisasjonskart.

⁷ I den norske oversettelsen er «maintains» oversatt med «forvalter».

nr. 1 er første innføring av verdipapirer i et kontobasert system («innføringstjeneste»). Hovedtjeneste nr. 2 er levering og vedlikehold av verdipapirkontoer på høyeste nivå («sentral kontoføringstjeneste»). I høringsutkastet til ny verdipapirsentrallov var det i § 1-4 foreslått å definere virksomhet knyttet til instrumenter som ikke forvaltes sentralt av verdipapirsentralen som «sekundærinnføring». Dette var forklart som registrering av finansielle instrumenter i et verdipapirregister når de finansielle instrumentene allerede er innført i et annet register. Departementet valgte å ikke følge opp dette forslaget i høringsnotatet ref. at begrepet er definert i verdipapirsentralforordningen, men omtalen i forarbeidene er nyttig for å forstå hva det siktes til når det refereres til tjenester for instrumenter som er registrert på verdipapirkontoer som ikke forvaltes sentralt av verdipapirsentralen.

Formatet for de opplysninger som skal registreres er nærmere beskrevet i kommisjonsforordning (EU) 2017/394 vedlegg IV.

4. Vurderinger og forslag

4.1 Sentrale hensyn ved utforming av forslaget til ny forskrift

Forskriften skal utfylle CSDR og kommisjonsforordningene og det er begrenset rom for nasjonale særregler

CSDR og kommisjonsforordningene er forordninger og innebærer at det blir harmoniserte regler i EU/EØS innenfor forordningens virkeområde.

Som fremgår ovenfor er kravet til hvilke opplysninger som skal registreres og oppbevares i en verdipapirsentral regulert i CSDR. Som utgangspunkt tilsier dette at det ikke kan innføres særlige krav om opplysninger som skal registreres i en verdipapirsentral i norsk rett.

Samtidig er det slik at forordningen på noen punkter åpner for nasjonale valg og dette kan tilsa at det er et visst rom for særlige nasjonale regler for verdipapirsentraler med tillatelse etter verdipapirsentralloven. Det kan også fastsettes særregler på områder som faller utenfor forordningens reguleringsområde.

Handlingsrommet for norske særregler for verdipapirsentraler er omtalt i forarbeidene til verdipapirsentralloven. I punkt 4.3.3 i Prop. 7 L 2017-2018 er det sagt følgende om dette (de deler av teksten som ikke er relevant for bestemmelser om hva som skal registreres i en verdipapirsentral er tatt bort):

«Når det gjelder punkter der forordningen selv åpner for nasjonale valg, åpner for det første forordningen art. 31 for at medlemsstatene på visse vilkår kan tillate at andre parter enn verdipapirsentralen selv har ansvar for posteringer på kontoer som forvaltes av en verdipapirsentral. Dette behandles nærmere i proposisjonen kapittel 16 om kontoførere. Der foreslår departementet at valgmuligheten som forordningen art. 31 åpner for benyttes. Det innebærer at den norske ordningen der en verdipapirsentral kan bruke kontoførere, videreføres.

Videre er utgangspunktet etter forordningen art. 38 at deltakere i verdipapiroppgjørssystemer skal tilby sine kunder muligheten til å velge mellom to ulike kontoløsninger. Det er samlekontoa, der finansielle instrumenter som tilhører ulike kunder står på samme kontoer, og individuelle kundekontoer, der det skal være mulig å atskille finansielle instrumenter tilhørende hver av kundene i verdipapirsentralen. Forordningen art. 38 nr. 5 annet avsnitt åpner imidlertid for at en verdipapirsentral og dens deltakere skal ha plikt til å tilby kontoer som står i reelleiers navn, når dette kreves etter nasjonal lovgivning per 17. september 2014 i medlemsstaten der de finansielle instrumentene er utstedt.

(.....)

Etter departementets vurdering er forordningen ikke til hinder for å videreføre bestemmelsene i gjeldende verdipapirregisterlov om blant annet registrering av rettigheter til finansielle instrumenter på verdipapirkontoer, rettsvirkninger av registrering, taushetsplikt og rett til innsyn i opplysninger og erstatningsansvar. Dette vil bli gjennomgått nærmere i proposisjonen under de ulike temaene.»

Det ovennevnte er hensyntatt i høringsutkastet blant annet ved at særregler om hvilke opplysninger som skal registreres i verdipapirsentralen om utstedere og finansielle instrumenter i all hovedsak er foreslått tatt ut. Hvilke opplysninger som skal registreres om utstedere og finansielle instrumenter er regulert i CSDR og kommisjonsforordningene. Særlige norske regler om dette kan ikke begrunnes videreført med grunnlag i det handlingsrommet for nasjonale regler som er omtalt av departementet i proposisjonen, ref. ovenfor. Krav til hvilke opplysninger skal registreres på en konto i verdipapirsentralen som har sammenheng med de kravet til at en norsk verdipapirsentral skal tilby enkeltkonti og registrering av rettigheter på kontiene er imidlertid foreslått videreført.

CSDR legger til rette for at utstedere av finansielle instrumenter skal kunne velge hvilken verdipapirsentral de ønsker å registrere finansielle instrumenter som de har utstedt i. Dette er regulert i CSDR artikkel 49. En utsteder har etter CSDR art. 49 nr. 1 rett til å få sine verdipapirer som er opptatt til notering på regulerte markeder eller MHF-er, eller som handles på handelsplasser, registrert i verdipapirsentraler som oppfyller vilkårene omhandlet i artikkel 23. Det følger av samme bestemmelse at selskapsretten eller annen tilsvarende lovgivning i medlemsstaten der verdipapirene er utstedt får fortsatt anvendelse. Dette kan gi grunnlag for tilleggskrav om hva som skal registreres i en verdipapirsentral, men da slik at kravene må fremgå selskapsretten og annen tilsvarende lovgivning som nevnt i artikkel 49, ikke i verdipapirsentralen med forskrifter. I høringsutkastet er det på denne bakgrunn lagt til grunn dersom det innenfor rammene av CSDR artikkel 49 nr. 1 er rom for og ønske om å videreføre særskilte norske krav til hvilke opplysninger som skal registreres i verdipapirsentralen for finansielle instrumenter utstedt under norsk rett, bør eventuelle krav til registrering av opplysninger ut over det som allerede følger av CSDR og kommisjonsforordningene fremgå av den lovgivning som det vises til i CSDR artikkel 49 nr. 1 tredje ledd, nemlig selskapsretten og annen tilsvarende lovgivning.

Harmonisering av begrepsbruk med verdipapirsentralloven og annen lovgivning

Begrepsbruken i forskriften må være i samsvar med begrepsbruken i verdipapirsentralloven og annen relevant lovgivning. Dette medfører behov for enkelte endringer som er innarbeidet i høringsutkastet.

Forslag til ny forskrift

Det er ut i fra de hensyn som er omtalt ovenfor i dette kapitlet foreslått vesentlige endringer i kravene til hvilke opplysninger som skal registreres i en verdipapirsentral. Forslagene til forskriftsregulering er på denne bakgrunn utformet som en ny forskrift og ikke som forslag om endringer i gjeldende forskrift.

4.2 Nærmere om høringsutkastet

4.2.1 Regulering av forskriftsbestemmelsenes virkeområde med videre

4.2.1.1 Regulering av forskriftens virkeområde

Det følger av § 1 i gjeldende forskrift at forskriften gjelder for verdipapirregistre som nevnt i verdipapirregisterloven § 1-3, dvs. verdipapirregistre med tillatelse etter verdipapirregisterloven.

Det foreslås at bestemmelsen om forskriftens virkeområde videreføres slik at det er begrenset til verdipapirsentraler med tillatelse etter norsk lov. Henvisningen til den relevante lovbestemmelsen om tillatelse endres fra verdipapirregisterloven § 1-3 til verdipapirsentralloven § 1-2.

4.2.1.2 Omtale av forholdet mellom forskriften og CSDR med tilhørende kommisjonsforordninger

CSDR og kommisjonsforordningene regulerer hvilke opplysninger som skal fremgå av en verdipapirsentral. Norske forskriftsbestemmelser om hvilke opplysninger som skal registreres i en verdipapirsentral vil gjelde i tillegg til de reglene som følger av CSDR og kommisjonsforordningene. Av pedagogiske grunner foreslås det å ta inn et eget avsnitt i forskriftens § 1 med henvisning til CSDR og de relevante kommisjonsforordningene. Henvisningene til kommisjonsforordningene er foreslått å vise til gjennomføringsbestemmelsene i forskrift til verdipapirsentralloven § 1 fjerde og sjette ledd.

4.2.1.3 Verdipapirsentralen kan fastsette ytterligere krav til registrering av opplysninger

Dagens forskrift § 1 fastsetter at verdipapirregisteret i sitt regelverk, etter godkjenning fra Finanstilsynet, kan fastsette ytterligere krav til opplysninger som skal registreres. Dette legger til rette for at en verdipapirsentral kan sette krav til hvilke opplysninger som skal registreres ut fra hvordan registeret har innrettet registreringsvirksomheten og de tjenester verdipapirsentralen tilbyr. Regelen foreslås videreført men flyttet fra annet ledd i bestemmelsen om virkeområde mv. til en egen bestemmelse. I verdipapirsentralens regelverk kan det fastsettes at det skal registreres bestemt angitte opplysninger. Det kan også fastsettes av krav om registrering av de opplysninger som fremgår av verdipapirsentralens brukerdokumentasjon, inklusive felter i IT-systemene.

4.2.1.4 Krav til søkemuligheter og sammenstilling for å sikre effektivt tilsyn og statistikkproduksjon

Det følger av § 1 siste ledd i gjeldende forskrift at registrerte opplysninger skal være søkbare og sammenstilles på en måte som ivaretar hensynet til effektivt tilsyn og statistikkproduksjon.

At opplysningene skal lagres slik at vedkommende myndighet kan kontrollere at kravene i CSDR er oppfylt følger allerede av CSDR og kommisjonsforordningene, herunder CSDR artikkel 29 nr. 1. Dette er også regulert i Finanstilsynsloven⁸. Den delen av bestemmelsen som fastsetter at opplysningene skal være søkbare og sammenstilles på en måte som ivaretar hensynet til *effektivt tilsyn* foreslås derfor ikke videreført i ny forskrift.

Forskriftens § 1 siste ledd henviser også til at opplysningene skal være søkbare og sammenstilles på en måte som ivaretar hensynet til *statistikkproduksjon*. Også denne delen av bestemmelsens forslås tatt bort. Det er en rekke bestemmelser i norsk rett som gir andre offentlige myndigheter enn Finanstilsynet rett til tilgang til registrerte opplysninger i en norsk verdipapirsentral, blant annet for statistikkformål. Et eksempel på dette er statistikkloven⁹. Det følger av statistikkloven § 10 at enhver skal uten hinder av taushetsplikt og etter pålegg fra Statistisk sentralbyrå gi opplysninger som er nødvendige for utvikling, utarbeiding eller formidling av offisiell statistikk. Bestemmelsen retter seg ikke bare mot verdipapirsentraler, men mot enhver, herunder for eksempel banker. Plikten gjelder opplysninger om den opplysningspliktige og andre opplysninger som den opplysningspliktige har råderett over. Statistisk Sentralbyrå kan fastsette på hvilken måte opplysningene skal gis og hvilken dokumentasjon som skal følge med. Statistikkloven sier imidlertid ikke noe om at de opplysningspliktige plikter å påse at opplysningene de har i sin besittelse skal være søkbare og sammenstilles på en måte som ivaretar hensynet til statistikkproduksjon. Vi kan ikke se at det er grunn til at verdipapirsentraler skal være underlagt andre og særlige krav til søkbarhet og sammenstilling av opplysninger som andre opplysningspliktige ikke er underlagt. Den delen av bestemmelsen som fastsetter at opplysningene skal være søkbare og sammenstilles på en måte som ivaretar hensynet til *effektivt statistikkproduksjon* foreslås derfor ikke videreført i ny forskrift.

Det vises til § 1 og § 2 i forskriftsutkastet.

4.2.2 Innsynsrett i opplysninger registrert om et finansielt instrument

Etter verdipapirsentralloven § 8-3 første ledd nr. 4 har enhver rett til innsyn i opplysninger som er registrert om et finansielt instrument, med mindre noe annet følger av lov eller forskrift. Gjeldende forskrift § 8 gir hjemmel for at et verdipapirregister i sitt regelverk kan fastsette at innsynsretten etter verdipapirregisterloven § 8-2 nr. 4 ikke skal gjelde for opplysninger som registreres som følge av krav fastsatt av verdipapirsentralen selv.

⁸ Lov av 7. desember 1956 nr. 1 om tilsynet med finansforetak mv. (finansstilsynsloven).

⁹ Lov av 21. juni 2019 nr. 32 om offisiell statistikk og Statistisk sentralbyrå (statistikkloven)

Bestemmelsen foreslås videreført men slik at henvisningen til verdipapirregisterlovens § 8-2 nr. 4 erstattes med henvisning til den tilsvarende bestemmelsen i verdipapirsentralloven § 8-3 første ledd nr. 4. Av regeltekniske hensyn foreslås det at bestemmelsen flyttes sammen med øvrige forskriftsbestemmelser til verdipapirsentralloven om innsynsrett.

4.3 Opplysninger som skal registreres om utsteder

Det følger av § 2 i gjeldende forskrift at opplysninger om utstедers navn og adresse, forretningskontor (som angir utstедers jurisdiksjon), utstедers fødselsnummer eller organisasjonsnummer skal registreres. Bestemmelsen gjelder for alle typer finansielle instrumenter som er registrert i en verdipapirsentral omfattet av forskriftens virkeområde.

CSDR og kommisjonsforordning (EU) 2017/392 inneholder krav til hva som skal registreres om utstедere.

CSDR og kommisjonsforordning (EU) 2017/392 skiller mellom opplysninger som skal registreres om utstедer ved verdipapirutstедelse der verdipapirsentralen yter hovedtjenestene oppført i nr. 1 eller 2 i avsnitt A i vedlegget til CSDR (primærinnføring) og verdipapirutstедelse registrert på verdipapirkontoer som ikke forvaltes sentralt av verdipapirsentralen (sekundærinnføring).

Der verdipapirsentralen yter hovedtjenestene oppført i nr. 1 eller 2 i avsnitt A i vedlegget til CSDR (primærinnføring) følger det av artikkel 55 nr. 2 bokstav a og b at verdipapirsentralen skal registrere opplysninger om identifikator for hver utstедer. Det skal også registreres opplysninger om utstедers stiftelsesstat («country of incorporation»). Nærmere detaljer om hvordan utstедer skal identifiseres er angitt i Tabell 2 i vedlegg IV til kommisjonsforordning (EU) 2017/394. Her fremgår at utstедer skal identifiseres ved hjelp av “ISO 17442 Legal Entity Identifier (LEI) 20 alphanumeric character code, or Bank Identifier Code (BIC) for legal persons with the obligation to convert to LEI for the purposes of reporting to authorities.” LEI (Legal Entity Identifier) er en global identifikator for juridiske personer.

Der verdipapirsentralen yter tjenester i form av verdipapirkontoer som ikke forvaltes sentralt av verdipapirsentralen (sekundærinnføring), følger det av artikkel 55 nr. 2 bokstav c og d at verdipapirsentralen skal registrere opplysninger om utstедers stiftelsesstat («country of incorporation»).

Det vises til omtalen i punkt 4.1 om at der kravene til hvilke opplysninger som skal fremgå av en verdipapirsentral er regulert i CSDR er det som utgangspunkt derfor ikke rom for særlige krav om registrering av ytterligere opplysninger i norsk rett. Hverken de særnorske reglene om enkeltkonti eller registrering av rettigheter på verdipapirkonti tilsier at særlige krav til hvilke opplysninger som skal registreres om utstедer kan oppstilles i norsk rett. Det foreslås på bakgrunn av ovennevnte at forskriftens krav til hva som skal registreres om utstедere ikke videreføres.

Hva gjelder identifikasjon av utstедere så kan det nevnes at det følger av allmennaksjeloven at selskapets aksjeeierregisteret skal inneholde opplysninger om selskapets navn. Dette er således opplysninger som vil måtte registreres i enhver verdipapirsentral som norske

allmennaksjeselskaper velger å registrere aksjene sine i, jf. CSDR artikkel 49 nr. 1 og artikkel 23. Tilsvarende gjelder alle andre opplysninger om utsteder som skal fremgå av aksjeeierregisteret til norske allmennaksjeselskap og aksjeselskap. Bestemmelsen foreslås ikke videreført i ny forskrift.

4.4 Regulering av hvem som anses som utsteder av verdipapirfond

Det fremgår av gjeldende forskrift § 2 siste ledd at for verdipapirfond anses verdipapirfondet som utsteder. Kommisjonsforordningen fastsetter at opplysninger som identifiserer utsteder av finansielle instrumenter skal registreres i verdipapirsentralen og det er ikke rom for særregler om hvem som skal anses som utsteder i forskrift om hvilke opplysninger som skal registreres i en norsk verdipapirsentral. Hvem som er utsteder av et finansielt instrument følger av den rett instrumentet er utstedt under. Bestemmelsen foreslås ikke videreført.

4.5 Opplysninger som skal registreres om det finansielle instrumentet

Hvilke opplysninger som skal registreres om finansielle instrumenter registrert i et verdipapirregister er regulert i gjeldende forskrift kapittel 2. Hvilke opplysninger som generelt skal registreres om registrerte finansielle instrumenter er regulert i § 2. Deretter er det gitt tilleggsregler for opplysninger som skal registreres om aksjer, grunnfondsbevis, andre verdipapirer som kan likestilles med aksjer eller grunnfondsbevis i § 3, obligasjoner og andre gjeldsinstrumenter i § 4, derivater i § 5, verdipapirfondsandeler i § 6 og om finansielle instrumenter som er delregistrert i § 7.

Hvilke krav som skal registreres om finansielle instrumenter er regulert i CSDR og Kommisjonsforordningene. Det følger av kommisjonsforordning (EU) 2017/392 at verdipapirsentralen for alle finansielle instrumenter skal registrere opplysninger om identifikator for hver verdipapirutstedelse og om hvilket lands rett instrumentet er utstedt etter. Nærmere detaljer om hvordan det finansielle instrumentet skal identifiseres er angitt i Tabell 2 i vedlegg IV til kommisjonsforordning 2017/394. Her fremgår at det finansielle instrumentet skal identifiseres ved hjelp av "ISO 6166 ISIN 12 character alphanumeric code."

Der verdipapirsentralen yter tjenester i form av verdipapirkontoer som ikke forvaltes sentralt av verdipapirsentralen (sekundærinnføring), følger det av artikkel 55 nr. 2 bokstav c at identifikator for hver verdipapirutstedelse registrert på verdipapirkontoer som ikke forvaltes sentralt av verdipapirsentralen, den loven som de verdipapirene verdipapirsentralen har registrert, er utstedt i henhold til, og stiftelsesstaten til utstederne av hver verdipapirutstedelse skal registreres. Videre følger det av bokstav d at identifikator for den utstedende verdipapirsentralen eller den berørte tredjestatsenheten som utøver tilsvarende funksjoner som en utstedende verdipapirsentral, for hver verdipapirutstedelse nevnt i bokstav c).

Det vises til omtalen i punkt 4.1 om at der kravene til hvilke opplysninger som skal fremgå av verdipapirsentralen er regulert i CSDR er det som utgangspunkt ikke rom for særlige krav om registrering av ytterligere opplysninger i norsk rett. Hverken de særnorske reglene om enkeltkonti eller registrering av rettigheter på verdipapirkonti tilsier at særlige krav til hvilke

opplysninger som skal registreres om det finansielle instrumentet kan oppstilles i norsk rett. Det foreslås på denne bakgrunn at forskriftens krav til hva som skal registreres om utstedere ikke videreføres.

Et unntak fra ovennevnte gjelder kravet i forskriften §2 om at opplysninger om utsteders registerfører (i den nye verdipapirsentralloven kalt «kontofører») skal registreres. Det vises til omtalen i punkt 4.1 om at CSDR artikkel 31 åpner for at medlemsstatene på visse vilkår kan tillate at andre parter enn verdipapirsentralen selv har ansvar for posteringer på kontoer som forvaltes av en verdipapirsentral. Det fremgår av bestemmelsen at hvis medlemsstatene benytter seg av denne muligheten skal medlemstaten i sin nasjonale lovgivning fastsette hvilke krav som gjelder i slike tilfeller. Et særlig krav om at opplysninger om utsteders kontofører skal registreres foreslått videreført med grunnlaget i dette. Det foreslås at det ivaretas i bestemmelsen at det følger av verdipapirsentralloven § 6-1 første ledd at det er opp til verdipapirsentralen å velge om den vil benytte kontoførere eller ikke. Dette er i høringsforslaget løst ved at kravet er formulert som et krav om registrering av *eventuell* kontofører. Det vises til forskriftsutkastet § 3.

Gjeldende forskrift §§ 3 til 6 inneholder omfattende tilleggskrav om hva som skal registreres om særskilte typer finansielle instrumenter. Det vises også her til omtalen i punkt 4.1 om at kravet til hvilke opplysninger som skal fremgå av en verdipapirsentral regulert i CSDR og som utgangspunkt er det derfor ikke rom for særlige krav om dette i norsk rett. Hverken de særnorske reglene om enkeltkonti eller registrering av rettigheter på verdipapirkonti tilsier at kravene i §§ 3 til 6 i gjeldende forskrift videreføres.

Særlige krav til hva som skal registreres om finansielle instrumenter som er delregistrert i et verdipapirregister fremgår av gjeldende forskrift § 7. Begrepet delregistrering er ikke definert i forskriften og heller ikke i dagens verdipapirregisterlov. Verdipapirregisterloven § 2-2 tredje ledd omtaler vilkårene for at et finansielt instrument kan innføres i et verdipapirregister til tross for at allerede er innført i et annet verdipapirregister. Dette kan skje på visse vilkår angitt i bestemmelsen. Det følger ikke direkte av ordlyden i § 2-2 hvorvidt det er en delmengde av et finansielt instrument som er innført i det norske verdipapirregisteret (delregistrering) eller ikke. Løsningen med innføring i et norsk verdipapirregister av et instrument som allerede er innført i et annet verdipapirregister/ verdipapirsentral er imidlertid mest praktisk ved delregistrering. Når forskriften referer til delregistrering er det registreringer som nevnt i verdipapirregisterloven § 2-2 tredje ledd det refereres til.

Kravene i § 7 gjeldende forskrift foreslås ikke videreført. Det vises også her til omtalen i punkt 4.1 om at kravet til hvilke opplysninger som skal fremgå av en verdipapirsentral regulert i CSDR og som utgangspunkt er det derfor ikke rom for særlige krav om dette i norsk rett. Hverken de særnorske reglene om enkeltkonti eller registrering av rettigheter på verdipapirkonti tilsier at kravene i § 7 i gjeldende forskrift videreføres.

4.6 Særlig om opplysninger som er relevante for skatteformål

Tredjeparters opplysningsplikt

Verdipapirsentraler leverer opplysninger til skattemyndighetene dels fordi de selv er underlagt opplysningsplikt i skatteforvaltningsloven § 7-3, og dels fordi de leverer opplysninger på vegne av andre, for eksempel utstedere som er underlagt opplysningsplikt etter skatteforvaltningsloven § 7-7. Opplysningsplikten etter skatteforvaltningsloven § 7-3 omfatter også utenlandske verdipapirsentraler.¹⁰ Opplysningspliktene omfatter skattemessig formuesverdi.¹¹

Det fremgår av gjeldende forskrift §§ 3, 4 og 6 at opplysninger om ligningsverdi (skattemessig formuesverdi) skal registreres om aksjer, grunnfondsbevis, andre verdipapirer som kan likestilles med aksjer eller grunnfondsbevis, og tegningsretter til slike, om obligasjoner og andre gjeldsinstrumenter, samt om verdipapirfondsandeler. Dette er opplysninger som ellers ikke nødvendigvis hadde vært registrert i verdipapirsentralen. Krav til registrering av opplysninger om ligningsverdi foreslås ikke videreført i ny forskrift siden dette kravet allerede følger av skatteforvaltningsloven § 7-3¹².

Opplysninger om RISK-beløp skal etter §§ 3 og 6 registreres om aksjer, grunnfondsbevis, andre verdipapirer som kan likestilles med aksjer eller grunnfondsbevis, og tegningsretter til slike, samt om verdipapirfondsandeler. RISK står for Regulering av Inngangsverdi med Skattlagt Kapital. RISK-metoden ble innført i 1992, og hadde til formål å unngå dobbel beskatning. Fra 2006 er RISK erstattet med «Aksjonærmodellen». Det er gitt overgangsregler som innebærer at kostpris for aksjer per 1.1.2006 tillegges akkumulert RISK. Det antas at opplysninger om RISK-beløp bare har historisk interesse. Krav til registrering av opplysninger om Risk-beløp foreslås på denne bakgrunn ikke videreført i ny forskrift.

Håndtering av trekk av kildeskatt

Registrering av opplysninger som er relevante for håndtering av kildeskatt er omtalt nedenfor under pkt. 4.8 om opplysninger som skal registreres om innehavere av rettigheter i finansielle instrumenter

4.7 Opplysninger som skal registreres om transaksjoner

Det følger av § 12 i gjeldende forskrift at opplysninger om handelsdag og oppgjørsdag, transaksjonstype, entydig angivelse av transaksjonen, angivelse av hvilke(t) finansielle instrument som handles/overføres, konto det handles mot/overføres til, nominell verdi, hvem som har meldt inn transaksjonen, omsetningsbeløp, kurs, registreringstidspunkt og innmeldingstidspunkt skal registreres.

Det følger av artikkel 54 nr. 1 i kommisjonsforordning (EU) 2017/392 at en verdipapirsentral skal registrere opplysninger om alle transaksjoner, oppgjørsinstruksjoner og ordrer om oppgjørsbegrensninger den behandler og skal sikre at registrene inneholder alle nødvendige opplysninger for å identifisere disse. Dette er nærmere spesifisert i artikkel 54 nr. 2, hvor det er angitt at opplysninger om blant annet «transaksjonstype », «deltakerens entydige ordreferanse », «handelsdag », «tidsstempel for oppgjør», «tidsstempel for tidspunktet da

¹⁰ Prop. 7 L (2018-19) om lov om verdipapirsentraler og verdipapiroppgjør mv. (verdipapirsentralloven), pkt. 16.4 på s. 118

¹¹ Skatteforvaltningsforskriften av 23. november 2016 nr. 1360 § 7-3-4 bokstav c nr. 3.

¹² Prop. 1 LS (2013-14) Skatter, avgifter og toll 2014, pkt. 16.3.4 på s. 234

oppgjørordren ble registrert i verdipapiroppgjørssystemet”, “identifikator for verdipapirkonto”, “identifikator for kontantkonto”, “identifikator for den ordregivende deltakeren”, “identifikator for den ordregivende deltakerens motpart”, “identifikator for verdipapir”, “oppgjørsv valuta”, “kontant oppgjørsv valuta” og “mengde av eller nominelt beløp for verdipapirer” skal registreres.

Gjeldende krav til registrering av opplysninger om transaksjoner er, med unntak av kurs, dekket av kravene i kommisjonsforordningen. Tidligere var det praksis at handelsbeløp ble beregnet av verdipapirregisteret på grunnlag av kurs og antallet instrumenter, mens i dag registreres handelsbeløp i stedet.

Det vises for øvrig også her til omtalen i punkt 4.1 om at kravet til hvilke opplysninger som skal fremgå av en verdipapirsentral er regulert i CSDR og som utgangspunkt er det derfor ikke rom for særlige krav om dette i norsk rett. Hverken de særnorske reglene om enkeltkonti eller registrering av rettigheter på verdipapirkonti tilsier at særlige krav til hvilke opplysninger som skal registreres om transaksjoner kan oppstilles i norsk rett. Det foreslås på denne bakgrunn ikke videreført norske særregler om opplysninger som skal registreres om transaksjoner.

4.8 Opplysninger som skal registreres om innehavere av rettigheter i finansielle instrumenter

4.8.1 Opplysninger som skal registreres om innehaver av finansielle instrumenter

Innledning

Innehaver av de finansielle instrumentene i § 9 er den samme som kontohaver, den hvis navn kontoen står i. Det følger av § 9 at for innehaver av et registrert finansielt instrument skal opplysninger om kontohavers navn og adresse, fødselsnummer eller organisasjonsnummer, statsborgerskap eller registreringsland for juridiske personer. Videre skal opplysninger om kontohavers kontonummer registreres. Det skal også registreres opplysninger om registreringstidspunkt, opplysninger om kontoen er en forvalterkonto, opplysninger om særlige regler for disponering av kontoen, opplysninger om registerfører for innehaver og opplysninger om innehavers eventuelle clearingrepresentant.

En verdipapirsentral skal etter kommisjonsforordning (EU) 2017/392 ved slutten av hver bankdag for hver posisjon, i det omfanget de er relevante for posisjonen, registrere opplysninger om identifikatorer for deltakere og andre kontohavere, «Deltaker» er definert i CSDR artikkel 2 nr. 19 som en deltaker, som definert i artikkel 2 bokstav f) i direktiv 98/26/EF, i et oppgjørssystem for verdipapirer. I en rekke europeisk verdipapirsentraler er det bare deltakere som har konto. Bestemmelsen henvisning til andre kontohavere reflekterer at også andre kan ha conti i verdipapirsentralen og da skal opplysninger om disse fremgå. Det skal også registreres opplysninger om identifikatorer for deltakere og deltakeres stiftelsesstat. Verdipapirsentralen skal også ha opplysninger om identifikatorer og stiftelsesstat for deltakernes oppgjørsv banker med identifikatorer for oppgjørsv banker som brukes av hver deltaker. Bestemmelsene inneholder ikke et krav om at dette må registreres på hver enkelt konto.

Som fremgår under punkt 4.1 inneholder verdipapirsentralloven enkelte særregler om at en norsk verdipapirsentral skal tilby enkeltkonti og registrering av rettigheter på kontiene. Dette tilsier at det er også rom for og hensiktsmessig med enkelte norske særregler om hvilke opplysninger som skal registreres på conti i verdipapirsentralen. Kravene i registreringsforskriften § 9 foreslås derfor i stor grad videreført, men med enkelte endringer. De nærmere vurderingene mht. hva som bør videreføres og hva som bør endres fremgår nedenfor.

Endring av overskriften i bestemmelsen

Dagens overskrift «Opplysninger om innehaver» foreslås endret til «Opplysninger som skal registreres om kontohaver og kontoen» for å bedre reflektere bestemmelsens innhold.

Identifikasjon av kontohaver

Det følger av dagens § 9 at for innehaver av et registrert finansielt instrument skal opplysninger om kontohavers navn og adresse, fødselsnummer eller organisasjonsnummer registreres.

Det følger av kommisjonsforordning (EU) 2017/392 og 2017/394 at opplysninger om Legal Entity Identifier (LEI) skal registreres om deltakere. Det følger ikke av CSDR og kommisjonsforordningene at kontohavers navn, adresse, samt nasjonalt fødselsnummer eller organisasjonsnummer skal registreres. Dette er opplysninger som er sentrale for en verdipapirsentral som fører enkeltkonti. Vi anser det derfor som hensiktsmessig at plikten til å registrere disse opplysningene videreføres i ny forskrift. Det følger videre av kommisjonsforordningen at type verdipapirkonto skal registreres.

Dagens forskrift fastsetter at kontohavers fødselsnummer eller organisasjonsnummer skal registreres. D- nummer er ikke nevnt i dagens forskrift som et alternativ til fødselsnummer, men det følger av omtalen i høringsnotatet til gjeldende forskrift at D-nummer skal registreres i stedet for fødselsnummer der det er relevant. D-nummer er et midlertidig identitetsnummer som kan tildeles utenlandske personer som i utgangspunktet skal oppholde seg i Norge mindre enn seks måneder.

Reglene om krav til registrering av fødselsnummer og organisasjonsnummer er norske krav som er hensiktsmessige for norske personer og selskaper. Norske identifikasjonsnumre er imidlertid mindre hensiktsmessige for entydig å identifisere utenlandske personer og selskaper med svak tilknytning til Norge.

Dersom krav til registrering av fødselsnummer eller D-nummer forskriften skal være et vilkår for å opprette konto i en verdipapirsentral, reiser det samtidig spørsmål om verdipapirsentralen kan avise en utenlandsk kunde som ikke har fødselsnummer, D-nummer eller organisasjonsnummer, jf. verdipapirsentralloven § 4-2. D-nummer kan blant annet tildeles til fysisk person som er i forretningsforhold med norsk finansforetak som er underlagt finansforetaksloven.¹³ En verdipapirsentral og kontoførere som ikke er finansforetak har ikke adgang til å rekvirere D-nummer. Vi foreslår at det presiseres i forskriften at opplysninger om fødselsnummer, D-nummer og organisasjonsnummer skal registreres der kontohaver har slikt nummer.

¹³ Folkeregisterforskriften av 14. juli 2017 nr. 1201 § 2-2-3.

Dette innebærer at enkelte kontohavere ikke vil kunne identifiseres med norske identifikasjonsnumre. For å sikre entydig identifisering av flest mulig kontohavere, foreslås det at kontohavers utenlandske identifikasjonsnummer skal registreres for de land som har utstedt slikt identifikasjonsnummer, der dette er relevant. Dette identifikasjonsnummeret vil være det samme som opplysningspliktige plikter å innhente etter reglene i skatteforvaltningsloven § 7-3 og kan kreve at kontohaver (skattepliktig) oppgir etter skatteforvaltningsloven § 7-12 annet ledd. Euronext VPS er imidlertid oppmerksom på at det er land som ikke utsteder slike identifikasjonsnumre. Dette er et eksempel på en situasjon hvor det ikke er relevant. Vi er videre oppmerksom på at det er ressurskrevende å innhente, verifisere og registrere opplysninger om identifikasjonsnumrene. Regelen foreslås derfor begrenset til tilfeller hvor opplysningene skal samles inn for skatteformål, jf. skatteforvaltningsloven § 7-3. Det foreslås også at regelen bare skal gjelde for nye kontohavere. Vi foreslår ikke annen regulering av entydige identifikasjonsnumre for utenlandske kontohavere som ikke har norsk eller utenlandsk identifikasjonsnummer som kan benyttes.

Det vises til forslag til forskrift § 4 nr. 2 og nr. 3.

Informasjon om statsborgerskap / registreringsland

Det følger av dagens § 9 at opplysninger om statsborgerskap for fysiske personer og registreringsland for juridiske personer skal registreres. Dette er opplysninger som bare benyttes til statistikkformål, og plikten til å registrere disse opplysningene foreslås ikke videreført. Det vises til omtalen i punkt 4.2.1.4.

Opplysninger som skal registreres for håndtering av kildeskatt

For å sikre korrekt håndtering av kildeskatt på aksjeutbytte skal det etter gjeldende forskrift § 9 nr. 5 registreres opplysninger om ligningsadresse for personer eller foretak som ikke er skattepliktige i Norge og kildeskattprosent, dersom denne skal avvike fra den generelle prosentsats som blir registrert i verdipapirregisteret på grunnlag av adresse/ligningsadresse.

Reglene om trekk av kildeskatt, jf. skattebetalingsloven¹⁴ § 5-10a og skattebetalingsforskriften¹⁵ § 5-10a-1, er endret med virkning fra 1. januar 2019. Det er fastsatt egne regler om skattetrekkgrunnlag for VPS-registrerte selskaper.

CSDR og kommisjonsforordningene har ikke regler om registrering av opplysninger for å håndtere kildeskatt, og reglene anses følgelig å falle utenfor forordningenes virkeområde og som norske myndigheter kan fastsette tilleggskrav om.

Det er grunn til å vurdere hvorvidt reglene i skattebetalingsloven § 5-10a og skattebetalingsforskriften § 5-10a-1 bør endres slik at de også omfatter norske selskaper registrert i andre verdipapirsentraler. Det kan samtidig stilles spørsmål ved om kravene til registrering av opplysninger for håndtering av kildeskatt bør videreføres. Euronext VPS har, i lys av de særskilte bestemmelsene i skattebetalingsloven og skattebetalingsforskriften, kommet til at disse reglene bør videreføres inntil videre.

¹⁴ Lov om betaling og innkreving av skatte og avgiftskrav av 17. juni 2005 nr. 67.

¹⁵ Forskrift av 21. desember 2007 nr. 1766 til utfylling og gjennomføring av skattebetalingsloven.

Det vises til forslag til § 4 nr. 4.

Kontonummer

Registrering av opplysninger om kontonummer følger av kommisjonsforordning (EU) art. 55, og foreslås således ikke videreført.

Informasjon om kontotype

Det følger av dagens forskrift at det skal fremgå om kontoen er en forvalterkonto. Registrering av opplysninger om kontoen er en forvalterkonto følger av kommisjonsforordning (EU) art. 55 nr. 2 bokstav (j), og foreslås således ikke videreført.

Informasjon om registreringstidspunkt

Det følger av dagens § 9 at «registreringstidspunkt» skal registreres. Dette refererer til tidspunkt for kontoetablering. Dette kravet foreslås ikke videreført. Etter CSDR og Kommisjonsforordningen og slik systemene til en verdipapirsentral er bygget opp vil enhver registrering ha et tidsstempel, herunder registreringen av en ny konto. Det er ikke grunn til å videreføre en særlig norsk regel mht. registreringstidspunkt for kontoåpningen.

Informasjon om særlige regler for disponering av kontoen

Kravet om at det skal registreres særlige regler for disponering av kontoen foreslås endret til at det skal registreres særlige regler for innsyn, disposisjonsrett og disposisjonsbegrensninger for kontoen. Dette er en presisering for å klargjøre hvilke særregler som omfattes. I de tilfeller hvor det foreligger slike særlige regler vil dette skyldes at det er noen andre enn kontohavere som er gitt begrensede rettigheter til kontoen. Hvilke opplysninger som skal registreres om innehavere av slike og andre begrensede rettigheter mv er regulert i gjeldende forskrift § 10 som også i hovedsak foreslås videreført.

Opplysninger om registerfører/kontofører

Kravet om registrering av registerfører for innehaver foreslås videreført siden dette er en viktig opplysning der verdipapirsentralen benytter kontoførere. Ordlyden foreslås endret for å reflektere at begrepet registerfører i verdipapirsentralloven er erstattet av begrepet kontofører. Siden bruk av kontoførere ikke er lovpålagt, men en valgmulighet for verdipapirsentralen, jf. verdipapirsentralloven § 6-1 første ledd, foreslås det at det fremkommer av ordlyden at kravet er begrenset til de tilfeller hvor verdipapirsentralen bruker kontoførere. Bestemmelsen bør også skrives om slik at det fremkommer at det er kontofører for den aktuelle kontoen det siktes til. En kontohaver kan ha flere kontoførere, men det kan bare være én kontofører per konto.

Informasjon om innehavers clearingrepresentant

Kravet til registrering av eventuelle opplysninger om innehavers clearingrepresentant som fremgår av dagens § 9 var aktuelt tidligere for derivater, men på grunn av endringer i markedet er ikke dette lenger en relevant opplysning. Det foreslås derfor ikke videreført at opplysninger om clearingrepresentant skal registreres.

4.8.2 Opplysninger som skal registreres om innehaver av begrensede rettigheter mv. og fullmaktsforhold

Det følger av § 10 at for innehavere av begrensede rettigheter mv. skal opplysninger om type rettighet, rettighetshavers navn, adresse og eventuelt forretningskontor, rettighetshavers fødselsnummer eller organisasjonsnummer, grunnlaget for rettsstiftelsen, de beløp rettigheten skal dekke, disposisjonsrett for innehaver og registreringstidspunkt registreres.

Det følger av § 11 at for fullmaktsforhold skal opplysninger om type fullmakt, fullmaktshavers navn og adresse, og eventuelt forretningskontor, fullmaktshavers fødsels- eller organisasjonsnummer, fullmaktens eventuelle løpetid og registreringstidspunkt registreres.

Som fremgår under punkt 4.1 inneholder verdipapirsentralloven enkelte særregler om at en norsk verdipapirsentral skal tilby enkeltkonti og registrering av rettigheter på kontiene. Dette tilsier at det er også rom for og hensiktsmessig med enkelte norske særregler om hvilke opplysninger som skal registreres på konti i verdipapirsentralen. Kravene i registreringsforskriften §§ 10 og 11 foreslås derfor i stor grad videreført, men med enkelte endringer. De nærmere vurderingene mht. hva som bør videreføres og hva som bør endres fremgår nedenfor.

Overskriften i § 10 er «Opplysninger om innehavere av begrensede rettigheter mv.». Opplysningene gjelder imidlertid ikke bare innehavere av slike rettigheter, men også om opplysninger om rettighetene. Overskriften bør endres for å være i samsvar med dette. Det foreslås å endre overskriften til «Opplysninger som skal registreres om begrensede rettigheter mv.»

Det skal som nevnt etter gjeldende forskrift både for rettighetshavere (§ 10) og fullmaktshaver (§ 11) registreres opplysninger om type rettighet/fullmakt, rettighetshavers/fullmaktshavers navn og adresse. Disse opplysningene anses relevante og kravet foreslås videreført i ny forskrift.

Etter gjeldende forskrift skal opplysninger om eventuelt forretningskontor for rettighetshaver / fullmaktshaver registreres. Dette anses som overflødig og foreslås ikke videreført.

På samme måte som for kontohavere bør det videreføres at opplysninger om rettighetshavers / fullmaktshavers fødselsnummer eller organisasjonsnummer skal registreres, der de har slikt nummer. Det bør også presiseres at opplysninger om D-nummer skal registreres, se drøftelse ovenfor under pkt. 4.8.2. Behovet for å entydig identifisere utenlandske rettighetshavere/fullmaktshavere antas å være mindre enn for kontohaver, og det foreslås derfor ikke inntatt i ny forskrift at slike opplysninger skal registreres om rettighetshaver/fullmaktshaver. Det er også usikkert om slike opplysninger samles inn om rettighetshavere/fullmaktshavere etter skatteforvaltningsloven, se omtale under pkt. 4.8.1, noe som kan gjøre en slik plikt mer ressurskrevende.

Det følger av § 10 at opplysninger også skal registreres om grunnlaget for rettsstiftelsen, de beløp rettigheten skal dekke, disposisjonsrett for innehaver og registreringstidspunkt. Disse opplysningene anses relevante og foreslås videreført i ny forskrift.

Det følger av § 11 at opplysninger også skal registreres om fullmaktens eventuelle løpetid og registreringstidspunkt. Disse opplysningene anses relevante og foreslås videreført i ny forskrift.

Det vises til forslag til § 5 og § 6.

5. Personvern

Det er foreslått et nytt krav til registrering av opplysninger om kontohavers utenlandske identifikasjonsnummer, dersom relevant.

En verdipapirsentral har behov for entydig identifisering av kontohavere. Det følger av gjeldende forskrift at det skal registreres opplysninger om fødselsnummer og D-nummer. Norsk fødsels- og D-nummer er imidlertid ikke alltid hensiktsmessig for å identifisere utenlandske personer. Det er derfor foreslått at opplysninger om utenlandske identifikasjonsnumre når kontohaver kommer fra et land som har utstedt et slikt identifikasjonsnummer, og dersom det er relevant å registrere opplysningen.

Bruk av kontohavers utenlandske identifikasjonsnummer vil, på samme måte som fødsels- og D-nummer, sikre entydig identifisering av kontohaveren. I tillegg legger det også til rette for bedre rapportering til skattemyndighetene ved korrekt trekk av kildeskatt. Det påpekes i denne sammenheng også at opplysninger om utenlandske identifikasjonsnummer for kontohavere skattemessig bosatt utenfor Norge allerede skal innhentes. Formålet med innhenting av utenlandske identifikasjonsnummer er å sikre entydig identifisering av kontohaver ved utveksling av opplysninger om konti i verdipapirsentralen til skattemyndighetene i kontohavers hjemland.

Registrering av opplysninger om utenlandske identifikasjonsnummer vil være regulert på samme måte som registrering av andre personopplysninger som registreres i verdipapirsentralen. Det vurderes på denne bakgrunn at den foreslåtte endringen er av mindre karakter og at personvern hensyn vil bli tilstrekkelig godt ivaretatt i forhold til lovkravene.

6. Økonomiske og administrative konsekvenser

Økonomiske og administrative konsekvenser ved gjennomføring av CSDR i norsk rett er gjort rede for i kapittel 24 i Prop. 7 L (2018-19) om Lov om verdipapirsentraler og verdipapiroppgjør mv. (verdipapirsentralloven).

Forslagene til nye forskriftsbestemmelser om hvilke opplysninger som skal fremgå av en verdipapirsentral anses å presisere det som allerede følger av gjeldende rett, enten i CSDR og kommisjonsforordningen eller i gjeldende forskrift eller annen lovgivning. Det legges derfor til grunn at den foreslåtte endringen vil ha begrensede administrative og økonomiske konsekvenser.

Som det fremgår av forslaget er en rekke særkrav med hensyn til hvilke opplysninger som skal registreres om finansielle instrumenter registrert i verdipapirsentralen og utsteder av disse ikke foreslått videreført. Å videreføre de krav som er foreslått tatt ut ville påføre verdipapirsentraler omfattet av forskriften andre forpliktelser, med tilhørende kostnader, enn lignende institusjoner i andre land.

7. Merknader til de enkelte bestemmelsene

Til § 1 Virkeområde

Bestemmelsen regulerer forskriftens virkeområde. Det vises til nærmere omtale under pkt. 4.2.1.

Til § 2 Verdipapirsentralens utfyllende regelverk

Bestemmelsen gir verdipapirsentralen adgang til å fastsette i sitt regelverk at ytterligere opplysninger skal registreres. Det vises til nærmere omtale under pkt. 4.2.1.

Til § 3 Opplysninger som skal registreres om finansielle instrumenter

Bestemmelsen regulerer hvilke opplysninger som skal registreres om det finansielle instrumentet. Det vises til nærmere omtale under pkt. 4.5

Til § 4 Opplysninger som skal registreres om innehaver og kontoen

Bestemmelsen regulerer hvilke opplysninger som skal reguleres om kontohaver og kontoen. Det vises til nærmere omtale under pkt. 4.8.1.

Til § 5 Opplysninger som skal registreres om innehavere av begrensede rettigheter mv.

Bestemmelsen regulerer hvilke opplysninger som skal reguleres om innehavere av begrensede rettigheter mv. Det vises til nærmere omtale under pkt. 4.8.2.

Til § 6 Opplysninger som skal registreres om fullmaktsforhold

Bestemmelsen regulerer hvilke opplysninger som skal reguleres om fullmaktsforhold. Det vises til nærmere omtale under pkt. 4.8.2.

Til § 7 Ikrafttredelse

Forskriften foreslås å tre i kraft fra den tid Departementet bestemmer.

8. Forskrift om hvilke opplysninger som skal registreres av en verdipapirsentral

Forslag til forskrift om hvilke opplysninger som skal fremgå av en verdipapirsentral

Kapittel 1 Innledende bestemmelser

§ 1. Virkeområde mv.

Forskriften gjelder for verdipapirsentraler som nevnt i lov av 15. mars 2019 nr. 6 om verdipapirsentraler og verdipapiroppgjør mv. (verdipapirsentralloven) § 1-2.

De krav til opplysninger som fremgår av § 3 til § 6 i denne forskrift gjelder i tillegg til de krav som følger av utfyllende EØS-regler til verdipapirsentralforordningen, som nevnt i forskrift av 18. desember 2019 nr. 1900 om verdipapirsentraler og verdipapiroppgjør § 1 fjerde og sjette ledd.

§ 2 Verdipapirsentralens utfyllende regelverk

Verdipapirsentralen kan i sitt regelverk fastsette at ytterligere opplysninger enn de som følger av forskriften her skal registreres, dersom dette er nødvendig for å sikre en hensiktsmessig registrering og omsetning av det finansielle instrumentet. Slikt regelverk skal godkjennes av Finanstilsynet etter reglene i verdipapirsentralloven § 2-2.

Kapittel 2 Opplysninger om finansielle instrumenter

§ 3. Opplysninger som skal registreres om det finansielle instrumentet

For finansielle instrumenter registrert i verdipapirsentralen skal opplysninger om eventuell kontofører for det finansielle instrumentet registreres. Dette gjelder uavhengig av om verdipapirutstedelsen er registrert på verdipapirkontoer som forvaltes sentralt av verdipapirsentralen.

Kapittel 3 Opplysninger om innehavere av rettigheter til finansielle instrumenter

§ 4. Opplysninger som skal registreres om kontohaver og kontoen

For kontohaver og kontoen skal det registreres opplysninger om:

1. kontohaverens navn og adresse
2. kontohavers organisasjonsnummer eller fødselsnummer, eventuelt D-nummer dersom slikt nummer er tildelt
3. kontohavers utenlandske identifikasjonsnummer, dersom relevant, for nye kontohavere
4. kontohavers skatteland og kildeskatteprosent, dersom kontohaver ikke er skattemessig bosatt eller hjemmehørende i Norge
5. eventuell kontofører for kontoen
6. særlige regler for innsyn, disposisjonsrett og disposisjonsbegrensninger for kontoen.

§ 5. Opplysninger som skal registreres om begrensede rettigheter mv.

For innehavere av begrensede rettigheter mv. skal det registreres opplysninger om:

1. type rettighet
2. rettighetshavers navn og adresse
3. rettighetshavers organisasjonsnummer eller fødselsnummer, eventuelt D-nummer dersom slikt nummer er tildelt
4. grunnlaget for rettsstiftelsen
5. de beløp rettigheten skal dekke
6. disposisjonsrett for innehaver
7. registreringstidspunkt.

§ 6. Opplysninger som skal registreres om fullmaktsforhold

For fullmaktsforhold skal det registreres opplysninger om:

1. type fullmakt
2. fullmaktshavers navn og adresse
3. fullmaktshavers organisasjonsnummer eller fødselsnummer, eventuelt D-nummer dersom slikt nummer er tildelt
4. fullmaktens eventuelle løpetid
5. registreringstidspunkt.

Kapittel 4 Ikraftttredelse

§ 7. Ikraftttredelse

Forskriften trer i kraft fra den tid Departementet bestemmer.